

Richtlijnen informatiedeling parket – hulpverlening

In de netoverstijgende nieuwsbrief IJH werd reeds kort gecommuniceerd over de wijziging van artikel 75 uit het decreet Integrale Jeugdhulp. Het Departement Onderwijs en Vorming heeft een meer uitgebreide toelichting verspreid over deze wijziging. We geven deze toelichting alvast in bijlage mee. Wij willen ten aanzien van deze toelichting enkele aandachtspunten formuleren.

We geven hieronder eerst de regelgeving mee en bespreken daarna onze aandachtspunten.

1. Wetgeving

De aanpassing betreft een toevoeging aan artikel 75 van het Decreet betreffende de Integrale Jeugdhulp:

Artikel 75/1

“Behalve in de gevallen die bij of krachtens dit decreet zijn bepaald, is elke vorm van gegevensoverdracht verboden tussen enerzijds de jeugdhulpaanbieders, andere dan gemandateerde voorzieningen, en anderzijds de magistraten, belast met jeugdzaken en de sociale diensten.

Het verbod, vermeld in het eerste lid, geldt niet als de betrokken minderjarige die minstens twaalf jaar is of die, als hij jonger is, tot een redelijke beoordeling van zijn belangen in staat is, en zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken op een geïnformeerde en schriftelijke wijze instemmen met de overdracht van gegevens.

Het verbod geldt evenmin voor de basisgegevens met betrekking tot:

1° de identificatie van de betrokken partijen;

2° het feit of er jeugdhulpverlening ten aanzien van de minderjarige en, in voorkomend geval, aan zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken is aangevat, wordt verder gezet of is beëindigd.

De gegevensuitwisseling, vermeld in het tweede lid, kan enkel plaatsvinden op een schriftelijke vraag van magistraten belast met jeugdzaken of van de sociale diensten met het oog op het bieden van de gepaste jeugdhulpverlening aan de minderjarige, aan zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken.”

1

2. Toelichting

De wijziging heeft concreet tot gevolg dat het parket en de sociale dienst jeugdrechtbank (SDJ) informatie **kan** vragen aan hulpverleners binnen integrale jeugdhulp in het kader van een verontrustende situatie.

Het Departement Onderwijs en Vorming heeft hierover bijkomende info verspreid.

Deze bijkomende informatie omvat onder andere een model met standaardvragen die de parketten of SDJ's kunnen stellen aan de hulpverleners. **Wij willen graag enkele aandachtspunten meegeven ten aanzien van de gegevensuitwisseling met het parket/SDJ en de bovenvermelde standaardvragen:**

- **Als uitgangspunt blijft de toestemming** van de cliënt altijd de **basis** waarmee we werken binnen de vrijwillige hulpverlening.
Bij een vraag tot informatie van het parket /SDJ, raden we zodoende aan om steeds in eerste instantie de instemming van de cliënt trachten te verkrijgen¹.
- **Als tweede uitgangspunt stellen we de transparantie** naar leerling en ouders toe **centraal**. De vraag van het parket/SDJ dient zo open mogelijk met de cliënt besproken te worden en wordt in het leerlingendossier genoteerd².
- Om een zicht te krijgen op de **concrete verontrusting** waar het parket/SDJ vragen over heeft, raden we aan om steeds te vragen naar de **context** van de vraag van parket/SDJ.
- Indien de vraag **via de politie** bij het CLB binnenkomt (vb. telefonisch, persoonlijk, via mail, ...), moet dit steeds vergezeld zijn met een **kantschrift van het parket (naar analogie met het bevelschrift van een (onderzoeks-)rechter bij inbeslagname)**. Het CLB kan dan schriftelijk de vragen beantwoorden en d.m.v. een **gesloten omslag** geadresseerd aan het parket de antwoorden terug aan de politie bezorgen.
- Indien er **geen geïnformeerde en schriftelijke toestemming** is van de cliënt(en) raden we aan om het antwoord te beperken tot het beantwoorden van de vraag of de cliënt gekend is in een context van verontrusting, of er hulpverlening aangevat, verder gezet of beëindigd is, met eventueel de vermelding of er al dan niet een M-document is ingediend. Het is hierbij aan te raden om te vermelden op het document dat er geen verdere informatie kan gegeven worden omdat de toestemming van de cliënt ontbreekt.
Het geven van bijkomende informatie is volgens ons enkel toegestaan indien hiervoor gegronde redenen zijn in het belang van de leerling (zoals de noodtoestand of een vermoeden van kindermishandeling (art. 458bis)).
Opmerking: Als er toestemming is van de cliënt om informatie door te geven aan parket/SDJ kunnen, in overleg met de cliënt, alle standaardvragen ingevuld worden.
- Tot slot willen we benadrukken dat het artikel **geen verplichting betreft** voor hulpverleners om informatie te delen. Een inschatting door het team van het belang van de minderjarige ten aanzien van deze informatie-uitwisseling is hier steeds aangewezen.

Bij vragen mag u altijd contact opnemen met:

- Voor GO!: Sofie Van den Bussche, 02/790.93.10, sofie.van.den.bussche@g-o.be
- Voor OVSG/POV: Liesbet Van Der Heyden, 0499 30 00 28, liesbet.vanderheyden@ovsg.be
- Voor VCLB: Annelien Maebe, 02 240 07 61, annelien.maebe@vclb-koepel.be

¹ Uitzondering: wanneer een vraag naar instemming van de cliënt een gevaarsituatie zou kunnen opleveren voor de leerling, dan kan hier uiteraard van afgeweken worden.

² Uitzondering: wanneer transparantie naar de cliënt een gevaarsituatie zou kunnen opleveren voor de leerling, dan kan hier uiteraard van afgeweken worden (en kan in het dossier ook gebruik gemaakt worden van de agogische exceptie).